

ΚΩΝ/ΝΟΣ Β. ΧΙΩΛΟΣ

Δρ Νομικῆς

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΤΩΝ ΣΕΡΡΩΝ

Όπως εἶναι γνωστό καί ἐπιβεβαιωμένο ἱστορικῶς, ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία μας προμαχεῖ πάντοτε σέ ὄλους τούς Ἀγῶνες τοῦ περιοισίου ἑλληνικοῦ μας ἔθνους καί διαδραμάτισε ἀποφασιστικό ρόλο σέ κρίσιμες γι' αὐτό στιγμές. Ὁρθοδοξία καί Ἑλληνισμός εἶναι δύο ἔννοιες πού συνδέονται ἀρρήκτως μεταξύ τους καί διάγουν βίον παράλληλον.

Κατά τή διάρκεια τῆς μακροαίωνης Τουρκοκρατίας, ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἦταν ἡ μοναδική πηγή καί δύναμη γιά τήν διακήρυξη τοῦ Ἑλληνισμοῦ, τῆς ὀρθοδόξου πίστεως καί τῆς ἐσωτερικῆς φλόγας γιά ἐθνική ἀνεξαρτησία. Ἡ ἐκκλησία ἦταν τότε κυριολεκτικά ἡ Κιβωτός τοῦ Ἑλληνικοῦ Γένους, πρωτοστατήσασα στούς ἐθνικούς μας ἀγῶνες καί πληρώσασα βαρῦ φόρο αἵματος. Ἡ συστηματική προσπάθεια τῶν Τούρκων νά ἀφανίσουν τό Ἑλληνικό Γένος, ἔβρισκε ἀντιμέτωπη τήν ἀντίδραση τῆς Ἐκκλησίας. Ἐπί πέντε συνεχεῖς καί πλέον αἰῶνες, ἡ ὀρθόδοξη χριστιανική ζωή μέσα στούς κόλπους τῆς Ἐκκλησίας παρέμεινε ἡ μόνη ὀργανωμένη ζωή γιά τόν Μακεδονικό ἑλληνισμό.

Μεγάλη ὅμως ὑπῆρξε ἡ συμβολή τῆς Ἐκκλησίας καί στόν Μακεδονικό Ἀγῶνα, κατά τόν ὁποῖο ἡ Ἐκκλησία ἀγωνίσθηκε μέ ἀδάμαστο πνεῦμα καί τόν ὁποῖο καθάγιασε διά τοῦ αἵματος πολλῶν Ἐπισκόπων, ἱερέων καί μοναχῶν, συμβάλλοντας στή διαφύλαξη τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, τῆς ἐθνικῆς συνειδήσεως καί τῆς ἐθνικῆς μας γλώσσης. Συνυφασμένος ὁ Ἑλληνισμός καί ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία στή Μακεδονία καί τή Θράκη, ἀντιμετώπισαν ἀπό κοινοῦ τίς τρομοκρατικές ἐπιθέσεις καί τίς θηριωδίες τῶν Βουλγάρων κομιτατζήδων. Πρῶτοι οἱ ἱερεῖς ἀντιστάθηκαν σ' αὐτούς καί ἀντιμετώπισαν τήν μάχαιρά τους. Πολύ προτοῦ ἐπέμβει οὐσιαστικῶς στόν Μακεδονικό Ἀγῶνα τό ἐλεύθερο Ἑλληνικό Κράτος, ἡ Ἐκκλησία δραστηριοποιήθηκε πλήρως καί συνέβαλε μέ ὅλες τίς δυνάμεις της στήν ὀργάνωση καί στήν ἐπιτυχή διεξαγωγή του.

Εἰδικότερα, ἡ συμβολή τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας τῶν Σερρών γιά τήν ἀπελευθέρωση τῆς πόλεως ὑπῆρξε καθοριστικῆς σημασίας. Ὁ τότε Μητροπολίτης Σερρών Ἀπόστολος μετέσχε ὄλων τῶν ἀγῶνων τῆς πόλεως, θυσιάσας κυριολεκτικῶς ἑαυτόν ὑπέρ τοῦ ποιμνίου του. Γενικά, ἡ φυσιογνωμία

του διακεκριμένου εκείνου ιεράρχου έδέσποσε σέ όλόκληρη τήν περιφέρεια τών Σερρών κατά τή διάρκεια τής ποιμαντορίας του (1909-1917).

Κατά τίς τραγικές ημέρες του Ίουνίου του 1913, ό Μητροπολίτης Ἀπόστολος, έκτός τών άλλων μέτρων που έλαβε για τήν έπίσπευση τής άπελευθέρωσης τής πόλεως τών Σερρών, έμερίμνησε και για τόν σχηματισμό Ἐπιτροπών για τή συγκρότηση και όργάνωση πολιτοφυλακής, άποτελουμένης από Χριστιανούς και Ὁθωμανούς και για τή μεταφορά και προμήθεια πολεμοφοδίων. Στούς πολιτοφύλακες προσετέθησαν τήν έσπερα τής 24ης Ίουνίου και λίγοι Ἑλληνες στρατιώτες, πρόδρομοι τών προσκόπων τής προελάνουσας Ἑλληνικής Στρατιᾶς. Καί καθ' όλο μέν τό διάστημα από τής 24ης μέχρι τής 27ης Ίουνίου, ή πολιτοφυλακή έμπόδιζε έπιτυχώς τήν είσοδο στην πόλη τών Σερρών ομάδων βουλγαρικού στρατού, από τούς ύποχωροῦντες, καθώς και τίς επανειλημμένες άπόπειρες τών κομιτατζήδων κατά τής πόλεως. Ἀλλά τό άπόγευμα τής 27ης Ίουνίου, μικτή δύναμη βουλγαρικού πεζικού και ίππικού από 170 άνδρες και κομιτατζήδες μέ τέσσερα πολυβόλα κατέλαβε τόν δεσπόζοντα τής πόλεως λόφο του Ντουτλή. Βλέπων τότε ό Μητροπολίτης τό άδύνατον τής περαιτέρω άμύνης από τούς πολιτοφύλακες, ζήτησε από τόν Βασιλέα Κωνσταντίνο τήν έπίσπευση τής προελάσεως του στρατού μας και τήν κατάληψη τής πόλεως τών Σερρών μέ τό έξής αγωνιῶδες τηλεγράφημα (τό όποιο έμεινε στην ίστορία, διότι χάρις σ' αυτό έπεσπεύσθη ή άπελευθέρωσή της) προς τόν Βασιλέα τών Ἑλλήνων Κωνσταντίνο:

«Ἡ πόλις τών Σερρών, έγκαταλειφθεῖσα από ημερῶν παρά τών Βουλγαρικῶν στρατιωτικῶν και πολιτικῶν Ἀρχῶν, διωκήθη υπό του Μητροπολίτου, αλλά πολυάριθμοι βούλγαροι κομιτατζήδες τής περιφέρειας προσβάλλουν έκτοτε τήν πόλιν, επί σκοπῶ ληλασίας και πυροπολήσεως. Οί πολῖται άμύνονται και άπωθοῦσι τās επιθέσεις. Ἀλλά φόβος μέγας ύπάρχει μήπως έξαντληθῶσιν επί τέλους, και τότε ή Ἑλληνικοτάτη αυτή πόλις θά μεταβληθῆ εις έρειπια. Ἡ πόλις όλόκληρος ύποβάλλει εις τήν Ὑμετέραν Μεγαλειότητα τήν θερμήν παράκλησιν, ίνα ευαρεστουμένη διατάξη τήν έπίσπευσιν τής καταλήψεώς της».

Γενικῶς, ή συμβολή του Μητροπολίτου Ἀποστόλου στην άπελευθέρωση τών Σερρών υπήρξε άποφασιστικής σημασίας, καθ' όσον υπό τήν φωτεινή ήγεσία του οί Σερραῖοι άμύνθηκαν σθεναρῶς κατά τής βουλγαρικής έπιβουλης και διατήρησαν τόν έθνισμό και τήν πίστη τους στην Ὁρθοδοξία.

Ὑστερα από όσα λίαν συνοπτικῶς διαλάβαμε άνωτέρω, άνενδοίαστο έξάγεται τό συμπέρασμα ότι ή συμβολή τής Ἐκκλησίας στην άπελευθέρωση τών Σερρών κατά τήν 29η Ίουνίου 1913, υπήρξε πολύ μεγάλη. Ὡς εκ

τούτου, ὀρθῶς, ὅπως προαναφέραμε, θεωρεῖται καί ἀπό ὅλους συνομολογεῖται ὅτι ἡ ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας εἶναι συνυφασμένη μέ τήν ἔνδοξη ὑπερτρισχίλιετή ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ μας Γένους, ὅτι ἡ Ἐκκλησία προμαχεῖ ἀνέκαθεν εἰς ὅλους τούς ἐθνικούς Ἀγῶνες τοῦ Ἑλληνισμοῦ μέ ἑκατόμβες θυμάτων κληρικῶν παντός βαθμοῦ καί ὅτι ἡ Ἐκκλησία ὑπῆρξε «βοηθός καί σκεπαστής» στούς δίσεχτους χρόνους τοῦ Ἔθνους μας.

Ἐπομένως, γιά νά συνεχίσουμε νά ὑπάρχουμε ὡς Ἕλληνες, θά πρέπει νά φυλάξουμε πρωτίστως, ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ, τήν Ὁρθοδοξία, καθ' ὅσον ἡ ὀρθόδοξος πίστη μας εἶναι ἡ πλέον πολύτιμη ἐθνική μας κληρονομιά. Δέν θά πρέπει νά μᾶς διαφεύγει ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος ἐκκλησία μας ὑπῆρξε πάντοτε -καί εἶναι καί σήμερα- ἡ φιλόστοργος Μητέρα καί ἡ Τροφός τοῦ Γένους μας καί ὅτι μόνον μέ αὐτήν ζεῖ ὁ Ἑλληνισμός καί θά ζεῖ εἰς τούς αἰῶνας.